

PRO EUROPA

Gazeta Ligii PRO EUROPA Liga hírlapja – 3-4/ 2007

Un civil la „curtea” Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării

Haller István, director de program al Biroului pentru Drepturile Omului al Ligii Pro Europa timp de mai bine de un deceniu a fost numit de la 15 mai a.e. ca membru în Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Deși este o pierdere pentru societatea civilă și pentru Biroul pentru Drepturile Omului, Liga Pro Europa consideră că numirea lui Haller István este una de prestigiu atât pentru organizația noastră cât și pentru societatea civilă în general. Succes, István, în noua misiune!

PARLAMENTUL ROMÂNIEI CAMERA DEPUTAȚILOR

Cabinet Președinte Bogdan Olteanu
București,
Nr. 1/966/B.O./12.04.2007

Doresc să vă fac cunoscut faptul că, în urma audierilor Comisiilor de specialitate reunite, ale Camerelor Parlamentului, domnul Istvan Haller a primit avizul favorabil, pentru ocuparea postului de membru al Colegiului Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

Remarc faptul că această nominalizare, care urmează să fie validată în plenul celor două Camere ale Parlamentului și care se datorează experienței și calităților domnului Haller, nu ar fi fost posibilă fără propunerea și susținerea sa de către un grup de organizații neguvernamentale, al căror efort și consecvență trebuie apreciate în mod deosebit.

Consider că susținerea în acest mod a unei inițiative sau a unei propuneri, de către organizațiile neguvernamentale interesate, se constituie într-o posibilă practică, pe care personal o apreciez ca fiind dintre cele mai de succes și eficiente demersuri ale societății civile.

Sper ca efortul făcut de: *Agencia de Dezvoltare Comunitara ÎMPREUNĂ, Agenția de Monitorizare a Presei, APADOR-CH, ARAS, Asociația ACCEPT, Asociația ADER (Dej), Asociația Parteneri în Dezvoltare, Asociația Psihologilor și Psihopedagogilor PROCIVITAS, Asociația Romilor Frația (Câmpina), Asociația Romanitin, CARITAS Alba-Iulia, Centrul*

Regional PER pentru Europa Centrala, de Est și de Sud-Est, Centrul de Resurse Juridice, Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi, Centrul de Resurse pentru Participare Publica, Centrul Euroregional pentru Democrație (Timișoara), Centrul Parteneriat pentru Egalitate, Centrul pentru Jurnalism Independent, Centrul Român de Studii Globale, Fundația Alpha Transilvania, Fundația Civic Center, Fundația pentru o Societate Deschisă, Fundația Ramses (Cluj), Fundația Creștina Rhema, Fundația Romanian Angel Appeal, Institutul pentru Politici Publice, Liga Pro Europa, Liga Română de Budo, MediaORG, Romani Criss, Solidaritatea pentru Libertatea de Conștiință, să contribuie prin prezența în Consiliul Director al CNCD a domnului Istvan Haller la creșterea și menținerea profesionalismului, competenței și independenței instituției.

În ceea ce mă privește îmi reafirm intenția de a rămâne un partener consecvent al societății civile românești.

Cu considerație,

Bogdan Olteanu,
Președintele Camerei Deputaților

CALENDAR * NAPTÁR

3-5 martie – Întîlnirea Centrelor pentru Pluralism din Europa Centrală și de Est la Varșovia. Liga Pro Europa a fost reprezentată de Smaranda Enache.

14 martie – Conferința de presă lunară a LPE.

18-24 martie – **Săptămîna Toleranței**

18 martie – Concurs de orientare interculturală la Tîrgu-Mureș cu participarea a peste 260 de elevi.

20 martie – Întîlnirea de constituire a „Grupului de inițiativă pentru înființarea Liceului Gandhi la Tîrgu-Mureș”.

22 martie – Consultarea forurilor locale din Miercurea Ciuc în cadrul programului „Promovarea interesului superior al copilului în educația religioasă. Monitorizarea educației religioase în școlile publice din România”. Au participat Smaranda Enache, Szokoly Elek și Haller István.

24 martie – Masa rotundă „Utilizarea forței excesive a poliției în comunitățile de romi” la Tîrgu-Mureș și prezentarea filmului documentar „Dureri ascunse” de Michelle Kelso.

26 martie – Consultări cu Thomas Șindilariu, reprezentant al Societății de Studii Transilvane în cadrul pregătirii programului *Academiei Interculturale Transsylvania*, ediția a VIII-a.

27 martie – Vizita de lucru al lui Haller Istvan la Budapesta în cadrul programului comun de cercetare cu Fundația Publică pentru Studiul Comparativ a Minorităților Europene intitulat „Romii și piața muncii a UE pe cale de unificare”.

28 martie – Consultarea forurilor locale din Buzău în cadrul programului „Promovarea interesului superior al copilului în educația religioasă. Monitorizarea educației religioase în școlile publice din România”. Au participat Smaranda Enache și Szokoly Elek.

29 martie – Consultarea forurilor locale din Tulcea în cadrul programului „Promovarea interesului superior al copilului în educația religioasă. Monitorizarea educației religioase în școlile publice din România”. Au participat Smaranda Enache și Szokoly Elek.

3 aprilie – Analiza politică săptămînală la Radio Gaga. Comentator Szokoly Elek.

5 aprilie – Conferința de presă lunară a LPE.

17 aprilie – Analiza politică săptămînală la Radio Gaga. Comentator Szokoly Elek.

19 aprilie – Ședința trimestrială a Consiliului de Coordonare a LPE.

20 aprilie – Întrunirea de lucru a „Grupului de inițiativă pentru înființarea Liceului Gandhi la Tîrgu-Mureș”.

24 aprilie – Întrunirea de lucru a „Grupului de inițiativă pentru înființarea Liceului Gandhi la Tîrgu-Mureș”.

- Analiza politică săptămînală la Radio Gaga. Comentator Szokoly Elek.

mărcius 3-5 – Közép- és Kelet-Európai Centers for Pluralism találkozó Varsóban. A Pro Europa Ligát Smaranda Enache képviselte.

mărcius 14 – A PEL havi sajtóértekezlete.

mărcius 18-24 – **A Tolerancia Hete**

mărcius 18 – Interkulturális tájékoztató verseny Marosvásárhelyen több mint 260 résztvevővel.

mărcius 20 – A „Kezdeményező Csoport a Gandhi Liceum létrehozásáért Marosvásárhelyen” megalakuló találkozója.

mărcius 22 – „A gyermek felsőbbrendű érdeke a vallástanoktatásban. A vallástanoktatás monitorizálása a romániai állami iskolákban” c. program keretében konzultációs találkozó Csíkszeredában a helyi intézmények képviselőivel. A PEL részéről Smaranda Enache, Szokoly Elek és Haller István vettek részt.

mărcius 24 – Kerekasztal-beszélgetés „Túlzott rendőrségi erőszak használata a roma közösségekben” címmel Marosvásárhelyen, valamint a „Rejtett fájdalom” című dokumentum-film bemutatása.

mărcius 26 – Megbeszélések Thomas Șindilariu-val, az Erdélyi Honismereti Egyesület képviselőjével, a VIII-dik *Transsylvania Interkulturális Akadémia* előkészítését illetően.

mărcius 27 – Haller István munkalátogatása Budapesten a „Romák és az EU egységesülő munkaerő-piac” című, az Európai Összehasonlító Kisebbségkutatások Közalapítvánnyal végzett közös kutatási program keretében.

mărcius 28 – „A gyermek felsőbbrendű érdeke a vallástanoktatásban. A vallástanoktatás monitorizálása a romániai állami iskolákban” c. program keretében konzultációs találkozó Buzău-ban a helyi intézmények képviselőivel. A PEL részéről Smaranda Enache és Szokoly Elek vettek részt.

mărcius 29 – „A gyermek felsőbbrendű érdeke a vallástanoktatásban. A vallástanoktatás monitorizálása a romániai állami iskolákban” c. program keretében konzultációs találkozó Tulcea-ban a helyi intézmények képviselőivel. A PEL részéről Smaranda Enache és Szokoly Elek vettek részt.

április 3 – Szokoly Elek heti politikai elemzése a Gaga Rádióban.

április 5 – A PEL havi sajtóértekezlete.

április 17 – Szokoly Elek heti politikai elemzése a Gaga Rádióban.

április 19 – A PEL Koordinációs Tanácsának negyedévi összefüvetete.

április 20 – A „Kezdeményező Csoport a Gandhi Liceum létrehozásáért Marosvásárhelyen” munkatalálkozója.

április 24 – A „Kezdeményező Csoport a Gandhi Liceum létrehozásáért Marosvásárhelyen” munkatalálkozója.

- Szokoly Elek heti politikai elemzése a Gaga Rádióban.

Szokoly Elek

Derapajele intelectualului „sentimental”

Într-unul din numerele trecute scrisesem despre trădarea intelectualilor. La puțin timp după aceea, unul dintre „eroii” nenominalizați ai articolului, nume reprezentativ a intelectualității române – este vorba de nimeni altul decât de filozoful-editor Gabriel Liiceanu – fiind într-un periplu de conferințe la una dintre universitățile urbei noastre făcuse referire la același Julien Benda și la aceeași trădare, evident atribuită altora. Iar la câteva zile, ascultându-l la unul dintre posturile de televiziune pe reputatul filozof maghiar Elemér Hankiss, nu a mai constituit nici o surpriză să-l aud vorbind tot de trădarea intelectualilor, domnia sa neeschivându-se de la responsabilitatea ce revine, prin menire, păturii sociale căreia îi aparține. Un subiect și o idee, iată, care plutește în atmosfera încărcată a spațiului central-est-european. Dacă subiectul era oarecum identic, poziționarea celor doi era diametral opusă. Unul reproșase intelectualilor (celorlalți desigur) neimplicarea partizană alături de personalitatea politică pe care el o considerase „providențială”: Traian Băsescu (un astfel de angajament partizan nefiind o premieră la domnia sa, dacă ar fi să ne amintim de cazul prietenului său Andrei Pleșu cu CNSAS, personalitate pe care-l considerase „deasupra legii” – e de mirare că o altă personalitate a lumii civice, Monica Macovei, încercase deasemenea să forțeze limitele legalității, în stil specific dîmbovițean, în calitate de ministru al justiției, într-un alt angajament de partea, firește, a „binelui”) –, celălalt reproșase intelectualilor în general trădarea menirii lor critice, independente de tabere, capabilă prin distanțare de analiza lucidă a realității politice imediate. Prima atitudine dăduse impresia unui angajament moral indubitabil de partea *binelui* cu orice preț, a unui *bine* destul de șubred argumentat de altfel și mult prea personificat, care în numele acestuia putea încălca liniștit regulile democrației, cea de a doua pledase pentru *adevăr*, considerându-l drept unica garanție a unui *bine* solid, de durată, dincolo de interesele de moment ale uneia sau alteia dintre tabere. Or, pentru judecarea acesteia este nevoie – cine s-ar putea îndoi – de distanțare critică lucidă, de capacitatea de *ase îndoi*, caracteristică fundamentală a intelectualului autentic. *De omnibus dubitandum* nu este o caracteristică a relativistului cinic ci una a cercetătorului curios de aflarea adevărului.

Nu știu cum este definit în DEX sau în Larousse analistul politic. Probabil că nu figurase încă în nomenclatorul meseriilor pe vremea apariției ultimelor ediții. Analistul este un politolog, cu studii de specialitate, capabil de vivisecție socială asemenea unui chirurg, rece, lucid, lipsit de sentimente și emoții la văzul singelui țșnind de pe urma bisturiului, sau este un supporter sentimental al uneia sau alteia dintre galerii, care scrie la ziar, vorbește la radio sau televiziune, și încearcă să convingă lumea că este în posesia adevărului unic și absolut față de care nu are îndoieli?

Numărul analiștilor lucizi deveniți publiciști editorialiști a crescut în ultimul timp mult peste rata inflației. Ajunge să produci săptămînal niște texte (la 4000 de semne cu spații) care să trezească (sau nu) atenția cititorului (e greu totuși să șochezi săptămînal!) măbind sau menținînd tirajul/retingul publicației/postului, spunînd în general ceea ce clientul ziarului/postului respectiv așteaptă să citească/audă. Uneori, pentru atragerea mai multor categorii de clienți redactorii sînt imparțiali („ca românul”). În pagina a patra scriu cei care sunt „pentru”, în pagina cincea cei care sunt „contra”. Echidistanță, nu-i așa? Uneori conviețuiesc în deplină armonie extremele. Extreme care în orice logică s-ar exclude. Pentru că nu fac decât să creeze confuzie în capul cititorului. Cititor oricum destul de confuzionat. În felul acesta organul de presă cîștigă atît simpatia și interesul cititorilor paginii a patra cît și pe cea a cititorilor paginii a cincea. Cred că rar se întîmplă să citească cineva ambele pagini. Cum paginile nu se vînd separat, ziarul iese cîștigat.

Am cunoscut de-a lungul anilor de după '89 – personal sau prin scrierile lor – mulți intelectuali cu o onestă judecată analitică la un moment dat care, devenind comentatori politici consacrați (aș zice mai de grabă: angajați) și-au pierdut busola proprie, autentic civilă, intelectuală, mult mai fiabilă, începînd să se orienteze după acul magnetic al publicației, al publicului, al puterii celor mulți, sacrificîndu-și spiritul critic de dragul popularității, incisivitatea analitică de dragul așteptărilor mai marilor zilei. Retingul, tirajul au devenit totul. În cazul politicianilor asta se numește populism, în cazul publiciștilor – decideți dvs.

Unii dintre acești foști intelectuali (iată, statutul se poate și pierde) au intrat sub umbrela unor partide, fie ca supuși docili ai acestora (cazul încă fericit, barem există o scuză, disciplina de partid trebuie să înfrîngă spiritul critic, nu-i așa?), fie ca giranți, amanetîndu-și numele în slujba unor personaje penibile, cu nemăsurată ambiție de putere și/sau dare de mîna. Alții, rămînînd aparent în afara sferei politicului, cu titluri academice adesea, au devenit purtătorii de livrea a celui mai puternic sau bine plasat pe eșichierul politic al momentului. Fie el și Mitică manelistul, călare pe mîrțoaga albă a „salvării naționale”. Zîmbetul ironic al intelectualului pursînge s-a transformat încet în grimasa slugarnică a neoiobagului titrat. În numele „binelui suprem”, evident. Nimic mai penibil decît să-i vezi pe monștrii sacri ai intelectualității române explicîndu-se și scuizîndu-se în fața camerelor de luat vederi pentru derapajele lor politic-sentimentale. Noroc că nu sînt medici. Pentru că m-aș da cu greu pe mîna unor astfel de ciomu ai discernămîntului politic să mă opereze de prostată. Dar să nu creadă nimeni că efectele în timp ale derapajelor lor intelectuale vor fi mai puțin devastatoare.

Săptămîna Toleranței

Între 18 și 24 martie a.c. s-au desfășurat manifestările dedicate Săptămîinii Toleranței organizate de Centrul Intercultural al Ligii Pro Europa, serie tradițională de manifestări dedicate dialogului intercomunitar ca răspuns la manifestările de intoleranță etnică din martie 1990 de la Tîrgu-Mureș soldate cu numeroase victime, adevărate mineriade „avant la lettre” ale căror cercetare autentică de către autoritățile judiciare competente este evitată cu suspectă consecvență.

Concurs de orientare interculturală

Duminică, 18 martie, a avut loc deja tradiționalul concurs de orientare interculturală dedicată elevilor de gimnaziu și liceu, împărțiți pe 3 categorii de vîrstă: clasele I-IV, V-VII și IX-XII) constituiți în echipe de cîte patru, avînd sarcina de a parcurge un itinerar multicultural din Tîrgu-Mureș, oferindu-li-se astfel participanților posibilitatea cunoașterii și identificării unor clădiri și monumente reprezentative, respectiv obiective culturale aparținînd diferitelor comunități culturale și confesionale ale orașului.

La fiecare categorie de vîrstă au fost premiate primele trei echipe, cîștigătoarele ediției actuale fiind echipele:

Clasele I-IV: 1. „Voinicii”, 2. „Witch”, 3. „Vulturii”.

Clasele V-VIII: 1. „Învingătorii” 2. „Alvin és a mókusok” 3. „Fekete Halál”.

Clasele IX-XII: 1. „Pîrșii mureșeni” 2. „Freedom” 3. „Kimo”.

Dar cei 260 de elevi participanți au ieșit cîștigători indiferent de locul ocupat îmbogățindu-se din punct de vedere cultural și făcînd cunoștință cu valorile celuilalt au devenit poate mai toleranți față de diferență.

Înființarea Liceului Gandhi

Marți, 20 martie, Tîrgu-Mureș: a avut loc la sediul Ligii Pro Europa întrînirea de constituire a „Grupului de inițiativă pentru înființarea Liceului Gandhi din Tîrgu-Mureș”.

Majoritatea studiilor sociologice constată că una dintre cauzele sărăciei comunităților de romi din Europa Centrală și de Est se datorează unei educații școlare precare, majoritatea copiilor romi fiind victimele unui cerc vicios din care nu reușesc să iasă în cadrul sistemului actual de educație. Inițiatorii Liceului Gandhi, inspirați de experiența pozitivă a Liceului Gandhi din Pécs (Ungaria) doresc să pună bazele unui sistem școlar asemănător la Tîrgu-Mureș, capitala județului cu cel mai mare număr de romi din România, conform recensămîntului, considerînd că o astfel de inițiativă ar putea contribui în mod esențial la emanciparea și modernizarea comunităților de romi.

Membrii grupului de inițiativă: Bobó György, Nicolae Burcea, Smaranda Enache, Haller István, Kovács Balázs, Moca Rudolf, Orsós Ferenc, Szokoly Elek, Nicolae Turcata, Venczi János și Petru Zelariu au dat publicității următorul comunicat de presă: „Grupul de inițiativă își propune să întreprindă toate

demersurile necesare pentru înființarea la Tîrgu-Mureș a Liceului Gandhi menit să promoveze elita intelectuală a romilor prin asigurarea accesului la educație a elevilor romi capabili și talentați, provenind din medii defavorizate.”

Comunicat de presă

Azi, 20 martie 2007, s-a constituit „Grupul de inițiativă pentru înființarea Liceului Gandhi din Tîrgu-Mureș”.

Grupul de inițiativă își propune să întreprindă toate demersurile necesare pentru înființarea la Tîrgu-Mureș a „Liceului Gandhi” menit să promoveze elita intelectuală a romilor prin asigurarea accesului la educație a elevilor romi capabili și talentați provenind de medii defavorizate.

A Tolerancia Hete

Educația religioasă în școlile publice

Joi, 22 martie, Miercurea-Ciuc: În cadrul programului „Promovarea interesului superior al copilului în educația religioasă. Monitorizarea educației religioase în școlile publice din România” finanțat în cadrul programului Matra-KAP de Ambasada Olandei a avut loc consultarea forurilor, instituțiilor, persoanelor interesate de la Miercurea-Ciuc. Din partea Ligii Pro Europa au participat la discuții Smaranda Enache, Szokoly Elek și Haller István, din partea instituțiilor și inspectoratelor școlare, a cultelor și a celorlalte instituții ale administrației publice locale au participat peste 20 de persoane, inclusiv primarul Ráduly Róbert. Dezbateră cu multe accente pasionale la limita toleranței – ca și în celelalte localități de altfel unde a avut loc – a putut fi concluzionat astfel: confesiunile majoritare – pe plan național sau local – au aceeași tendință de dominare a spațiului public, de astă dată școlar, avînd puțină înțelegere pentru minoritățile de altă confesiune. Acest lucru este cu atît mai surprinzător din partea unor confesiuni minoritare pe plan național dar majoritare pe plan local.

Utilizarea forței excesive a poliției în comunitățile de romi

Sîmbătă, 24 martie, Târgu-Mureș: În cadrul Săptămîinii Toleranței, în organizarea Centrului Intercultural în colaborare cu Biroul pentru Drepturile Omului a avut loc masa rotundă „Utilizarea forței excesive a poliției în comunitățile de romi”. Dezbateră moderată de Haller István a întrunit cca. 40 de reprezentanți ai comunităților și organizațiilor de romi din toată țara, ai Ministerului Justiției, ai Inspectoratului Județean de Poliție, jurnaliști, dezbateră fiind onorată și de prezența ministrului Justiției, dna Monica Macovei.

În cadrul programului de după amiază a fost prezentat filmul documentar „Dureri ascunse” realizat de Michelle Kelso, dedicat holocaustului romilor, urmat de o dezbateră în prezența autoarei. Concluziile dezbaterii, ca și a realităților prezentate de filmul documentar nu sînt încurajatoare. Societatea românească are încă restanțe serioase în acceptarea alterității.

Dureri ascunse

de Michelle Kelso

Filmul este o cronică a istoriei puțin cunoscute a romilor din România care au supraviețuit persecuțiilor naziste din timpul celui de-al doilea Război Mondial. În acea perioadă, romii, alături de evrei, erau puși pe lista pentru exterminare. Soarta lor a fost similară în toate țările ocupate de naziști.

Se presupune că, în România, 500.000 de romi ar fi pierit atunci, fie prin exterminare sistematică, fie datorită marșurilor forțate, a înfometării, bolilor și abuzurilor la care au fost supuși. Supraviețuitorii sunt și astăzi marcați de experiențele trăite. Ei povestesc despre deportarea din România către lagăre unde ajungeau să facă orice pentru a supraviețui.

Dureri ascunse vorbește și despre lupta romilor pentru egalitate într-o societate care continuă să-i considere cetățeni de mîna a doua, analizează sărăcia extremă în care trăiesc urmașii celor deportați și discriminările la care sunt supuși în fiecare zi.

Sursa: www.astrafilm.ro

Comunicat de presă

1. Președintele Filialei Mureș a PD continuă promovarea cultului lui Ion Antonescu

Liga PRO EUROPA a cîștigat în mod irevocabil procesul intentat primarului municipiului Tîrgu-Mureș, dr. Dorin Florea (Decizia Curții de Apel Tîrgu-Mureș nr. 1023/R din 19 decembrie 2006), prin care primarul, totodată președinte al Filialei Mureș a PD, a fost obligat să informeze asociația noastră privind modul în care Primăria a pus în aplicare Hotărîrea Consiliului Local nr. 254 din 13 octombrie 2005 prin care s-a modificat denumirea de Bulevardul Ion Antonescu din Tîrgu-Mureș în Bulevardul Cetății.

În urma acestei soluții, Liga PRO EUROPA a primit adresa nr. 7841 din 6 februarie 2007, prin care primarul dr. Dorin Florea ne asigură că au fost luate toate măsurile necesare pentru utilizarea noii denumiri a bulevardului.

Totuși, persoane din cadrul Primăriei, în frunte cu primarul, utilizează în continuare denumirea de Bulevardul Ion Antonescu, în anunțurile publice. Liga Pro Europa a mai luat atitudine în cazuri similare, primind asigurări că este vorba doar de „erori regretabile”.

Datorită faptului că s-a repetat utilizarea denumirii de Bulevardul Ion Antonescu (la 13 martie 2007 s-a publicat în presă un astfel de anunț al Primăriei),

Liga PRO EUROPA a depus o plîngere penală, conform prevederilor *Ordonanței de urgență 31/2002 privind interzicerea organizațiilor și simbolurilor cu caracter fascist, rasist sau xenofob și a promovării cultului persoanelor condamnate pentru săvîrșirea unor infracțiuni contra păcii și omenirii* (cu modificări), împotriva primarului dr. Dorin Florea, directorului ing. Dan Gliga și șefului serviciu Kagan Ildikó, cît și a unor persoane necunoscute, pentru promovarea cultului lui Ion Antonescu.

Într-un caz anterior, Liga PRO EUROPA a sesizat conducerea Partidului Democrat privind atitudinea președintelui Filialei Mureș a partidului. Întrucît PD nu a luat nici o

măsură concretă, Liga PRO EUROPA va sesiza grupul europarlamentar al Partidului Popular privind promovarea cultului lui Ion Antonescu.

2. Liga PRO EUROPA solicită din nou reanchetarea evenimentelor din martie 1990

Liga PRO EUROPA a solicitat în repetate rînduri reluarea anchetei penale privind evenimentele din martie 1990 din Tîrgu-Mureș, soldate cu morți și răniți, cu deteriorarea relațiilor româno-maghiare și cu revigorarea Securității sub numele de SRI.

Aceste solicitări au rămas pînă acum fără răspuns.

La data de 6 aprilie 2006 LPE s-a adresat din nou Parchetului General al României, personal domnului procuror general Ilie Botoș, dar, în locul declanșării unei anchete penale, procurorul general a trimis sesizarea spre soluționare la Parchetul de pe lîngă Curtea de Apel Tîrgu-Mureș, același parchet care a efectuat în mod defectuos ancheta din 1990, condamnînd la închisoare doar romi și maghiari, nereușind să identifice persoanele care au organizat evenimentele; același parchet care în cazul Hădăreni a recunoscut public că a acceptat presiuni politice.

Răspunsul Parchetului de pe lîngă Curtea de Apel Tîrgu-Mureș, cu nr. 219/VIII/2006 din 30 mai 2006, în care se arată că „nu s-au putut produce date certe cu privire la stabilirea autorilor morali”, era o nouă dovadă a faptului că încă nu exista o dorință din partea autorităților Statului Român de a afla adevărul privind evenimentele din Tîrgu-Mureș, din martie 1990.

La data de 19 octombrie 2006 Liga PRO EUROPA s-a adresat din nou Parchetului General, de această dată doamnei procuror general Laura Codruța Kovesi. La această adresă Liga PRO EUROPA nu a primit nici un răspuns.

Prin urmare, Liga PRO EUROPA va solicita din nou Parchetului General reluarea anchetelor privind evenimentele din martie 1990.

După cazul Hădăreni

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a soluționat alte două cazuri de violență colectivă împotriva comunităților de romi din România

La data de 26 aprilie 2007 Curtea Europeană a Drepturilor Omului a soluționat cazurile Gergely împotriva României și Kalányos și alții împotriva României. În ambele cazuri Curtea a acceptat soluția pe cale amiabilă propusă de Guvernul României.

Evenimentele din Cașinul Nou și Plăieșii de Sus (județul Harghita) au fost investigate pentru prima dată de Liga PRO EUROPA. La Cașinul Nou, în data de 12 august 1990 au fost incendiate 29 de case aparținînd comunității de romi, la Plăieșii de Sus, în perioada 6-9 iunie 1991, au fost linșate două persoane (din care una a decedat) și au fost incendiate 27 de case.

Liga PRO EUROPA a informat despre aceste cazuri atît autoritățile și organizațiile din România, cît și cele internaționale,

dar Statul Român a refuzat sancționarea vinovaților și acordarea daunelor pentru victime.

Cazul a fost preluat de European Roma Rights Center, organizație internațională ce acordă asistență juridică victimelor.

În urma soluției date de CEDO, Guvernul României va acorda daune pentru reclamanți și totodată va desfășura proiecte pentru romi în județul Harghita, în special în cele două localități.

Avînd în vedere jurisprudența Curții Europene, Liga PRO EUROPA solicită Guvernului României elaborarea și finanțarea unor programe în toate cele peste 30 de comunități de romi care, din decembrie 1989, au fost victimele unor evenimente similare.

Smaranda Enache — Copreședintă

István Haller — Biroul pentru Drepturile Omului

COMUNICAT DE PRESĂ

1. În cadrul proiectului „Monitorizarea educației religioase în școlile publice”, ce se desfășoară în perioada 1 septembrie 2006- 31 august 2007 cu avizul Ministerului Educației și Cercetării și sprijinul financiar al Ambasadei Olandei:

- s-a încheiat etapa aplicării celor 3500 chestionare la elevii din școlile generale și licee, precum și cadrele didactice din 8 județe (Cluj, Iași, Dolj, Timiș, Buzău, Tulcea, Satu Mare, Harghita) și municipiul București, într-un număr total de 23 de localități urbane și rurale;
- s-au prelucrat chestionarele din județele Buzău, Iași și Harghita;
- au avut loc întâlnirile de lucru locale la Cluj, Iași, Miercurea Ciuc, Buzău și Tulcea, urmînd să aibă loc cele de la Timișoara și Craiova;
- la începutul lunii iunie va avea loc la București întâlnirea la nivel național și prezentarea rezultatelor preliminare;
- proiectul se va încheia cu un raport final și o listă de recomandări pentru reforma educației religioase în școlile publice

2. Liga Pro Europa participă în cadrul proiectului „Migrație și Multiculturalism”, într-un consorțiu internațional pentru accesarea fondurilor provenite din Programul-cadru FP 7 al UE, împreună cu universități și organizații neguvernamentale din Olanda, Italia, Belgia, Estonia, Franța, Suedia, Elveția și Marea Britanie.

Scopul proiectului este cercetarea societăților europene în contextul creșterii diversității culturale. Ultimii 50 de ani s-au caracterizat prin schimbări importante în structurile sociale și valori, schimbările demografice sunt considerate a fi una din provocările majore ale Europei, ele includ îmbătrînirea populației, scăderea ratei de natalitate și fluxurile de emigrare.

Cercetarea va evalua efectul acestor tendințe asupra calității vieții, valorilor și atitudinilor din societatea europeană și va contribui la elaborarea de politici publice europene. Din România vor participa la acest proiect Liga Pro Europa și Institutul Național de Statistică.

3. Liga Pro Europa își propune să organizeze la Târgu-Mureș, la 6 mai 2007 ediția a XIV-a a Crosului Pro Europa, primul cros proeuropean din România care reunește în fiecare an sportivi amatori și profesioniști cu vârste cuprinse între 5-85 de ani. LPE a depus un proiect de finanțare la Consiliul Județean Mureș și intenționează să organizeze evenimentul în parteneriat cu Direcția Județeană de Sport, Liceul cu Program Sportiv, Asociația Sportul pentru Toți, Asociația Perpetuum Mobile și alte organizații neguvernamentale mureșene.

Poziția Ligii Pro Europa referitoare la actualitatea politică

În legătură cu investirea Cabinetului Tăriceanu II:

Liga Pro Europa *salută reducerea numărului de ministere* și faptul că noul guvern se angajează să accelereze reformele necesare compatibilizării României cu standardele europene.

Liga Pro Europa își exprimă, totodată, *insatisfacția* în legătură cu faptul că *Monica Macovei* nu se regăsește în componența noului guvern, deși a avut merite certe în îndeplinirea angajamentelor României privind reforma în justiție, chiar dacă Liga Pro Europa nu a fost în totalitate de acord cu unele inițiative promovate de ministrul justiției, cum ar fi Ordonanța 131/2006 și unele prevederi din proiectul de lege a Agenției Naționale de Integritate.

Liga Pro Europa își exprimă *nemulțumirea* că nici actualul cabinet nu include un *minister al dezvoltării regionale* ceea ce va conduce la perpetuarea centralismului și la administrarea defectuoasă a fondurilor structurale și de coeziune și la întârzierea regionalizării.

Liga Pro Europa își exprimă *surprinderea* că în actualul cabinet nu a fost inclusă nici o femeie în condițiile în care România a declarat anul 2007, alături de celelalte state membre UE, *Anul Egalității de Șanse*.

Liga Pro Europa își manifestă *indignarea* față de *opiniile și atmosfera antimaghiară* promovată, alături de PRM, și de partide care se declară europene și democratice. Este lamentabil faptul că, luînd ca pretext participarea UDMR la guvernare, unii lideri de opinie, susținuți inclusiv de anumite cercuri media, *exploatează electoral* sentimentele antimaghiare din societatea românească, subminînd astfel procesul de reconciliere româno-maghiară care a jucat un rol decisiv în integrarea europeană a României.

Liga Pro Europa *împărtășește* preocuparea societății civile în ansamblul ei pentru promovarea unei *clase politice responsabile și integre*. Acest demers nu poate fi însă contrar principiilor democrației.

În cazul contestării a șapte miniștri din noul guvern Liga Pro Europa *se delimitează* de poziția adoptată de Coaliția pentru o Guvernare Curată, considerînd că principiul prezumției de nevinovăție primează și în cazul acestora. Nu este de bun augur ca societatea civilă să se abată de la principiile statului de drept și să se antepunonțe în cazuri care sunt de competența justiției lăsînd impresia unui partizanat politic.

Smaranda Enache, Copreședinte

A PÉCSI GANDHI GIMNÁZIUM ÉS KOLLÉGIUM

Gimnaziul și Colegiul Gandhi din Pécs (Ungaria)

este un model demn de urmat și în România. Asociația Liceului Gandhi din Târgu-Mureș, constituită în zilele Săptămîinii Toleranței, își propune tocmai înființarea unei astfel de instituții capabile să contribuie la ridicarea, emanciparea și integrarea unei comunități etnice marginalizate timp de secole. Instituția din Ungaria a fost înființată în 1994, și aproape jumătate dintre primii ei absolvenți din anul 2000 au urmat studii superioare.

A pécsi Gandhi Közalapítványi Gimnázium és Kollégium Magyarországon és egyben Európa első roma nemzetiségi, érettségít adó intézménye, melyet a Gandhi Alapítvány 1994-ben alapított.

Célja, hogy „nyitott szellemű, tudományok iránt fogékony, népéhez és anyanyelvéhez kötődő cigány fiatalokat képezzen”, továbbá, hogy Magyarországon az összes roma gyerek olyan minőségű képzésben részesüljön, mint nem cigány társaik, valamint a magyarországi nemzetiségekhez hasonlóan egy részük nemzetiségi intézményekben tanulhasson.

Az oktatás szervezeti kerete 4, 5 és 6 osztályos nyelvoktató típusú, nemzetiségi gimnáziumi képzés. Nemzetiségi programok keretében a diákoknak lehetőségük van arra, hogy megismerkedjenek mindkét, a magyarországi romák által beszélt nyelvvel: beás és lovári, lássák szépségeit és legyen identitásuk szerves része a többnyire a nemzetiségi nyelven közvetített roma kultúra elemeivel együtt.

Jelenleg a Gandhi Gimnázium és Kollégium birtokában egy 340 férőhelyes kollégium van, amely kiegészül egy könyvtárral, egy olvasóteremmel, számítógépekkel, 10 tanteremmel, 6 csoportszobával, egy kézműves teremmel, 3 közösségi helyiséggel és egy sportsarnokkal. A jól felszerelt, kényelmes igényesen kialakított 3-4 ágyas kollégiumi szobákba dél-dunántúli régióból, valamint esetenként azon túlról érkeznek gyerekek. A korszerű sportsarnokban az órarendi testnevelésen kívül szervezett testedzésre, valamint iskolai rendezvények megtartására van lehetőség.

2000-ben érettségizett az első osztály, s a tanulók csaknem fele a felsőoktatásban folytatja tanulmányait. A diákok nagy része tanulmányaik végén a tanult két nemzetiségi és két idegen nyelv valamelyikéből felsőfokú nyelvvizsgát tesz.

A diákok művészeti oktatása keretében színjátszás, tánc, festészet valamint hangszeres zene képzésben részesülhetnek a jelentkezők.

Pro Europa poate fi citită pe Internet la adresa:

www.proeuropa.ro

Liga PRO EUROPA Liga

Copreședînți:

Smaranda ENACHE și CSÍKY Boldizsár

Director Editori: SZOKOLY Elek

540049 Tîrgu Mureș, P-ța Trandafirilor nr. 5, et. III, CP. 1-154

Tel/fax: +40-(0)265-250182; 250183, e-mail: office@proeuropa.ro

CONTENTS:

P.1: *A civilian at the "court" of the National Council for Combating Discrimination* – short presentation of the appointment of István Haller, director of the Human Rights Office of PEL to the National Council for Combating Discrimination

P.2: *A Romanian/Hungarian synopsis of the PEL's main events in March-Aprilie 2007.*

P.3: *The skiddings of the "sentimentalist" intellectual* – article of opinion regarding the position of two noteworthy opinion leaders, Gabriel Liiceanu and Elemér Hankis on the subject of the intellectuals' betrayal.

P.4-5: *Week of Tolerance* – program presentation of the traditionally organised manifestation: Intercultural orientation contest; Founding of the Gandhi Highschool in Tg-Mureș based on the model of the Gandhi Highschool from Pécs; Religious education in the public school system – debate; Disproportioned use of force by police in Roma communities – debate on the Apalina, Gepiu and other cases; Hidden Sorrows – a documentary film by Michelle Kelso presenting life histories and oral testimonies of the Gypsy survivors of the Holocaust in Romania.

P.6-7: *PEL's HRO press releases* regarding a series of issues of human and minority rights, partnership and current projects: Monitoring religious education in the public school system; the solution of the CEDO in two cases of mob violence against the Roma communities based on the juridprudence of the Hădăreni case; presentation of the project Migration and Multiculturalism, a cooperation in the framework of the FP 7 Framework Programme of the European Union; The XIV edition of the Pro Europa Race, organised in cooperation with local authorities, other nongovernmental organisations.

P.8: Short presentation of the *Gandhi Highschool and Foundation* from Pécs, Hungary.

Multiplicat la **MEDIAPRINT**

*PRO EUROPA este publicată cu sprijinul
Open Society Institute*